

Katarina Kosič Ficco, Ester Premate, Maja Zagmajster

ODPRAVA KUČKA KORITA 2019

Tudi letos se je slovensko-ameriška sekcija odpravila v Črno goro ter nadaljevala z raziskovanjem v okolici Kučkih Korit. Na vrhuncu udeležbe so ekipo sestavljali Mike Ficco, Teo Delić, Philip Schuchardt, Sara Fleetwood, Phillip Moneyhun, Vid Naglič, Lauren Satterfield, Tommy Cleckner, Ester Premate, Maja Zagmajster, Danaja Zagmajster Delić, Andrea in Mike Futrell in Katarina Kosič Ficco. Glavna cilja sta bila nadaljevanje raziskovanj v C-95 in iskanje ter kartiranje novih jam. Začelo se je podobno kot lani, kopica mrtvih brezen in kilometri neraziskanega in zahtevnega terena. Motivacijo in zagon so nam dajala konstantna odkritja v C-95 ter kasnejše odkritje še enega bisera.

Vendar začnimo na začetku. Po prihodu v Slovenijo smo si, kot vsako leto do sedaj, na najboljšem društvu na svetu izposodili okoli 1000 m štrikov ter opremo, potrebno za kampiranje.

Tokrat smo se odločili za uraden prevoz opreme in si uredili AtaCarnet. To je na koncu sicer pomenilo dodatno, zamudno, vendar zabavno komunikacijo z mejnimi oblastmi, neodgovorjena vprašanja, kot na primer zakaj nam v Bosni računajo 5 € za tranzit proti Črni gori in 10 € za tranzit proti Hrvaški, ali naj prijavimo vino ali ne itd. Kljub temu smo ugotovili, da je ta način definitivno učinkovitejši, prijaznejši za medčloveške odnose ter varnejši za opremo in se ga bomo držali tudi v prihodnosti. Pred odhodom smo seveda tudi preverili pri tako imenovanih lastniki parcele, na kateri smo kampirali, ali si jo lahko izposodimo tudi letos, ter dobili njihovo pritr-ditev.

17. 6. 2019 smo se Lauren Satterfield, Mike Ficco, Phillip Moneyhun, Philip Schuchardt in Katarina Kosič Ficco končno usedli v izposojeni vozili in se odpravili na pot. Kot po navadi smo se ustavili v hostlu Polako ter preživeli noč v Trebinjah. Ob prihodu v Črno goro smo po poti pobrali Tea Delića. V Podgorici smo nakupili vso potrebno hrano ter naložili še Saro Fleetwood in Tommyja Clecknerja, ki sta priletela v Črno goro prejšnji večer.

Uživanje v vonju zemlje in sončnih žarkih krasa. Foto: Philip Schuchardt

Ko smo prispeli v Kučka Korita in zavili na dovoz do kamping lokacije, smo bili presenečeni nad dejstvom, da je vse pokošeno ter grmičevje ob dovozu porezано. V upanju, da niso vsega tega pripravili za nas, smo se ukampirali in postavili pokonci cerado, ki je kot vedno služila za kuhinjo in dnevni prostor. Naslednji dan smo v stavbi, ki leži ob robu parcele, opazili par, ki je belil hišo. Sporočila sta nam, da čistijo za Američane in mi smo jima veselo odgovorili, da smo mi Američani, istočasno pa skrbeli, da nam ne bojo začeli računati nastanitve. Ko smo se zvečer vrnili v kamp, nas je pričakal Martin, ki nam je lani pomagal s pridobitvijo dovoljenja za kampiranje na trenutni lokaciji ter iskanjem jam. Martin nam je sporočil, da je parcela v lasti Črnogorcev, ki živijo v Ameriki in prihajajo v dveh dneh. Oskrbnica parcele pa da je neskončno razburjena, ker je tokrat nismo prosili za dovoljenje in zahteva, da se izselimo do desetih zjutraj naslednji dan. Nemudoma je zavladala zmeda, saj sta nama gospoda, ki smo ju kontaktirali, lani zagotovila, da sta onadva zadolžena za parcelo, ter da smo lahko brez problema tam. Kasneje smo

odkrili, da so medsebojni odnosi v Kučkih Koritih precej zapleteni, in ker jih še zdaj ne razumem popolnoma, se ne bom spuščala v detajle. Ostalo je vprašanje, kaj naj storimo in kam naj gremo. Martin, duša kot je, nam je ponudil, naj pridemo naslednji dan zjutraj do njega

Tlačenje hrane med preostalo opremo. Foto: Tommy Cleckner

Opremljanje Slovenian fifty. Foto: Phillip Moneyhun

in nam bo pokazal pašnike, na katerih lahko kampiramo. Tako smo se naslednje jutro Teo, Mike Ficco in jaz odpravili do Martina. Seveda sta nas pričakali rakija in kava, po treh štamperlih smo se le odpravili na ogled. Z vso hvaležnostjo smo sprejeli prvo opcijo, ki je bila prečudovit travnik pod Kaženikom. Rakija je poskrbela, da smo pakirali zelo hitro in dejansko zapustili prvo lokacijo točno ob desetih. Ponovili smo postopek s cerado in šotori ter preživeli preostanek dneva v senci ter preganjanju žeje s pivom.

Po teh prvih pretresih so zadeve potekale precej gladko, dokler nismo Sara, Mike in jaz en dan na platoju videli Philippa Schuchardta, Phillipa Moneyhuna in

Tommyja Clecknerja popolnoma pretresene pri vhodu v C-95. Ko so nam zagotovili, da so vsi v redu, smo se odpravili v tabor in pričakovali poročilo. Kot kaže, se je v jami na Tommyja zvalila precej velika skala ter ga ukleščila v ozek kanjon tako, da ga Philipa nista mogla doseči. Na srečo sta bila oba precej izvirna, kar lahko pripišemo tudi SPAR (Small Party Assisted Rescue) tečaju, katerega smo vsi opravili v Ameriki, ter uspela s pomočjo vrvi, ki sta jo odrezala na dnu enega od brezen, in par karabinov ter škripcev skalo premakniti dovolj, da se je lahko Tommy izmuznil izpod nje. Zadeva je bila še toliko bolj napeta, ker je skala bila v obliki precej ostrega rezila. Seveda smo

bili vsi srečni, da se je situacija tako lepo razrešila ter ni zahtevala resnejših posegov. Predvsem zato, ker smo se prvič zavedli, da je prva jamarska reševalna ekipa dejansko hrvaška jamarska reševalna sekcija, kar bi pomenilo vsaj 12 ur čakanja v jami in po vsej verjetnosti resnejše posledice za Tommyja. Po tem dogodku smo poskusili biti še previdnejši, kar je precej težko, saj je teren zelo krušljiv in ravno tako stene v jamah.

Raziskovanja v C-95

C-95 se je veselo nadaljevala in nas nagrajevala z novimi brezni. Vendar tudi ohranja krušljiv karakter, ki ga jemljemo z določeno mero strahospoštovanja. Phillip in Phillip (vrli bralec je verjetno že opazil, da gre za dve različni imeni) sta se primarno osredotočila na plezanje in iskanje potencialnih nadaljevanj. Njuna vztrajnost je bila poplačana in obrnila sta se pri 60 m breznu, ki se sicer ni nadaljevalo, je pa obetalo nadaljevanje s prečko, ki sta jo začela, vendar jima je zmanjkalo vrvi. Tako smo naslednji dan prečko nadaljevali Mike, Vid in jaz. Vid se je odločil za krajši dan, saj je moral naslednji dan na žalost spakirati in se vrniti v študijsko življenje. Tako nama je pomagal s prenosom vrvi. Te je po vseh odkritjih začelo resno primanjkovati, tako je Vid s seboj prinesel 50 m, ki jih je prejšnje dni prenašal naokoli po hribih. Ko smo prispeli do prečke in je začel štrik vleči iz vrvi, smo hitro ugotovili, da naokoli ni prenašal petdeset-, ampak stometrco. Navdušeni nad dodatnimi metri vrvi in dejstvom, da je Vid naokoli skakal s tako količino vrvi, smo prečko poimenovali Slovenian fifty.

Levo: Kombi je lahko uporaben tudi kot senčnik. Desno: Kdo bo spletel Vidku 50 metrcov? Foto: Sara Fleetwood

Z Mikom sva prečko končala in začela z novim plezalnim podvigom, ki sva ga morala opustiti zaradi neumne ideje, da bova imela dovolj časa, če si za tako imenovani call-out določiva 23.00. Seveda sem godrnjala celo pot ven in od takrat naprej prepovedala tako zgodnjo uro za vrnitev v tabor. Vsaj za ekipe, ki gredo v jame. Za tiste, ki jim ideja call-out ni poznana, naj obrazložim, za kaj gre: po navadi vsaka ekipa sporoči kdaj naj bi jo pričakovali, tako da lahko preostali hitro odreagiramo, v kolikor ekipa ni nazaj ob pravem času. Seveda si po navadi vzamemo ogromno rezerve, saj čas v jami teče hitreje. Vendar sem ta dan na to dejstvo očitno pozabila. Najin plezalni podvig sta nadaljevala Philipa in Tommy. Odkrili so še eno brezno, ki je pa tako krušljivo, da si je zaslužilo ime Pitch de la mort. Le-ta se nadaljuje v kanjon, ki mu še nismo uspeli dobiti konca, saj se je ekspedicija bližala koncu. Jama je ob zaključku ekspedicije pojedla kar 600 m vrvi, kljub temu, da ima le 300 m globine. Razlog tiči v konstantnem gor in dol karakterju, pri katerem zaenkrat vztraja.

Nova odkritja

Ekipe so bile po navadi razdeljene v trojice ter se vsak dan odpravile v hribe v iskanje novih odkritij. V kopici zdaj že tradicionalnih odkritij mrtvih brezen je ena trojica le odkrila novo jamo, imeno-

Vhodno brezno v Vrijeme za Pivo. Foto: Mike Ficco

Celotna ekipa od leve proti desni: Sara Fleetwood, Philip Schuchardt, Ester Premate, Vid Naglič, Lauren Satterfield, Katarina Kosič Ficco, Tommy Cleckner, Mike Futrell, Andrea Futrell, Mike Ficco, Phillip Moneyhun, Teo Delić, Danaja Delić, Maja Zagmajster. Foto: Sara Fleetwood

vano Vrijeme za pivo. Jama je bil odkrita predvsem zaradi vztrajnega duha Lauren Satterfield, ki se je kljub obljubljenemu pivu odločila, da se spusti in pregleda še eno mrtvo brezno. Na koncu se je izkazalo, da brezno le ni mrtvo in dobili smo še eno jamo, ki se veselo nadaljuje. Velika prednost le-te je, da ima človeku prijazen dostop, poleg tega je blizu lokalnemu baru. Z Mikom sva se veselo pridružila Lauren pri kartiranju in nadaljevanju raziskovanj. Ob prvem obisku smo dosegli 50-metrsko brezno, katerega smo opremili. Naslednjič sva v jamo odšla sama, saj se je Lauren vrnila v ZDA.

Brezno dejansko predstavlja ogromen kanjon, ki je na koncu zahteval dodatno opremljanje za kratek spust, ki se nadaljuje v novo brezno. To pa ni tako zanimivo kot kratek ozek rov, ki se razteza čez pritrdisče in se zaključi nad črmino. Ko je Mike vanjo vrgel kamen, sva v zameno zaslišala odmev, ki ne zgolj nakazuje na približno 80 metrsko brezno, ampak tudi na ogromen prostor. Navdušena, vendar tudi rahlo razočarana, sva se tu obrnila, saj je bil ta dan obenem na koncu ekspedicije in sva morala jamo razopremiti.

Statistika

C-95 ima sedaj 267 m globine in 1070 m dolžine. Vrijeme za pivo je 134 m globoko in 251 m dolgo. Obe jami ob-

ljubljata nadaljevanje in imata veliko prepaha. C-95 je porabila 600 m vrvi, Vrijeme za pivo pa 170 m. Vključno s preostalimi ekspedicijami smo do sedaj pokartirali 3,7 km podzemlja.

Tudi celinski podvigi so se izplačali, poleg tega, da smo dobili novo jamo, smo označili 58 novih potencialnih jam in jih izmerili devet. Poleg tega smo končno uspeli vstopiti v prečudovit novi del Kaženika, ki smo ga poimenovali Krasnija. Trenutno je sicer še sramežljiva in nam še ni pokazala vseh svojih skrivnosti, vendar imamo še veliko za prehoditi.

Znanost

Tudi letos smo jamarjenju dodali biološka raziskovanja. V jamah smo alkoholizirali paščipalca iz rodu *Neobisium*, dvojnonoge, hroščke rodov *Seracamaurops* in *Anthroherpon*, dvorepke, pršice, vodne enakonožne rakce iz rodu *Proasellus*, suhe južine, polžke rodu *Zospeum*, katerih je bilo ogromno po stenah C-95, majhne skakače; ter popisali ostanke kosti večjega netopirja vrste *Myotis myotis/Myotis oxygnathus*. Natančnejše določitve sledijo.

Poleg tega smo se dame (Lauren, Maja, Danaja in jaz) en večer odpravile na lov netopirjev in popisale kar tri brkate netopirje (*Myotis mystacinus*) in rumenega strnada in dve taščici. Danaja je vsakega netopirja strokovno preimenovala,

Bukumirsko jezero. Foto: Ester Premate

tako da smo dejansko ujele Brina, Jaka in Jakoba. Lov je popestrila vožnja po neizmerno razrukani cesti, ki sicer vodi do turistične točke, Rikovaškega gorskega jezera, vendar moraš biti res pogumen, da se odločiš za vožnjo do nje-ga. Z Mikom sva jo preizkusila v letu 2018 in je ne bi priporočala. Na srečo je izvir, kjer smo lovile, bil precej bližje Kučkim Koritom.

Iz dnevnika Ester Premate

Ameriškemu taboru na Kučkih Koritih v Črni gori sem se lani pridružila prvič. V bistvu udeležbe ob najavi tabora niti nisem načrtovala. Odločitev je padla bolj kot ne naključno in je bila posledica premagovanja post-terenske depresije, kakor v bioloških krogih pravimo nepro-

duktivnemu razpoloženju, ki se te prime po vrnitvi z večdnevnega terenskega dela. Manj kot teden dni po zadnjem povratku iz Črne gore in še isti dan, ko sem odpisala svoj zadnji izpit na faksu, sem se tako pridružila Maji in Danaji pri še eni dolgi vožnji nazaj na jug.

Do tabora smo prišle v poznopoldan-skih urah, zato kaj več od postavljanja šotor, kupčkanja opreme in večerje niti nisem naredila. Za naslednji dan sem se dogovorila z Vidom in Lauren, da gremo pregledovat teren na greben severno od Korit. Nekaj lokalcev smo povprašali za najbolj optimalno pot, dobili bolj ali manj uporabne informacije, pocrkljali trop vaških kužkov, ki so nam začeli slediti, prijazno odklonili ponujene

jutranje rakije in zagrizli v hrib. Po požganem pobočju smo kmalu izgubili pot in se odločili, da se preizkusimo v direktni verziji. Izogibali smo se visokim stenam, nižje relativno enostavno preplezali, se vmes najedli gozdnih jagod in kmalu dosegli greben, na vrhu katerega naj bi iskali jame. Z Lauren sva se odločili, da bo najbolj učinkovito, če hodiva po robu gozda po skalah, misleč, da smo pot na vrh tako ali tako že izgubili. Pomolili sva glave v nekaj lukenj, ugotovili, da ni nič hudo obetavnega, nekatere shranili kot potencialne jame in klepetali. V manj kot pol ure sva uspeli izgubiti Vida, ki je imel polovico potrebne opreme, in sklenili, da se bova počasi vrnili dol. Dol grede seveda nisva našli najbolj optimalne poti in se do bara na Koritih nekako prekobacali čez stene. Našli smo se šele proti večeru, ko je Vid dobil signal. Bajje naju je nekaj ur čakal na vrhu hriba in užival v razgledih.

Naslednji dan sem dobila priložnost, da se pridružim Katarini in Miku, ki sta šla na Kaženik, drugi hrib v bližini tabora, kjer so raziskovali najbolj obetavno jamo, C-95. Nad razgledi s Kaženika sem bila še bolj navdušena kot prejšnji dan; pot je bila zares lepa, mi pa smo preverjali potencialne vhode v jame na platoju. Celodnevna hoja in moja nespametna izbira starih poletnih gozdarjev pa sta žal terjali žulje na obeh stopalih. Ob prihodu v tabor sem se sprjaznila s tem, da bom očitno naslednji dan imela počitek namesto dela v C-95, do katere je bilo par ur hoje, kot je bil sicer moj prvotni načrt. Nič hudega, glede na žur, ki je

Levo: Postavljanje mreže za lovljenje netopirjev. Desno: V pričakovanju jagenčka. Foto: Katarina Kosič Ficco

tisti dan sledil v taboru. Lokalci so pripravili jagenjčka in se pri nas oglasili tekom večera, Phillip in Mike pa sta bila bolj ali manj uspešna pri navezovanju stikov s frazo, ki je ostala živa še naslednjih nekaj mesecev, »popij neštou«.

Po tem, ko sem bila obsojena na tevice, in sem s Teom in Danajo šla na krajši izlet na Bukumirsko jezero, sem v zame zadnjih dneh tabora končno dočakala obisk zaresnih jam. Na poti do C-95 sem sicer preklinjala svojo odločitev in priznam, da bi se verjetno že na začetku vzpona obrnila, če se Lauren ne bi trudila s sanacijo mojih žuljev z raznoraznimi lepljivimi trakovi in me zamotila s pogovorom. Hrib sem nekako premagala z mislijo, da se ni več racionalno obrniti, če pa že dobro uro hodim, in pri jami olajšano obula škornje. V jami smo raziskovali naprej in pomerili del, ki ga je odkrila prejšnja ekipa. Pri tem sem ugotovila, da mi je bolj všeč »naš« način merjenja jam – Lauren je opremljala naslednje brezno, s Tommyjem pa sva merila tako, da sem mu jaz narekovala meritve z Distota. Potem sva se za debele pol ure usedla, da je Tommy del jame zrisal na roke, Lauren pa je nadaljevala z opremljanjem. Ko sem pripomnila, da me že precej zebe, je Tommy mojo pritožbo komentiral, »da smo Slovenci optimizirali merjenje na naše mrzle jame, ampak, da to delamo prehitro«. No, po tej izkušnji sem jaz še vedno na strani naše »optimizacije«. Lauren je vmes zmanjkalo vrvi in odločili smo se, da se vrnemo. V tabor smo prišli med drugo in tretjo zjutraj in v kombiju na srečo odkrili ostanke večerje.

Zadnji dan je ostal rezerviran za obisk Opasne jame. Leto prej smo zaradi komunikacijskih šumov o tem, kaj je opremljeno in kam je treba iti, šli le do približno -350 m, Teo pa je tokrat imel v planu izlet do -550 m in vzorčenje živali. Mojemu zgodnje-jutranjemu povratku iz

Pogled na kanjon Cijevne. Foto: Sara Fleetwood

C-95 primerno sva se odpravila šele okrog tretje popoldne. Ocenila sva, da bova do devetih zunaj, kar je bilo pomembno z vidika prevoza nazaj v tabor. Bila sva malo prej, Maje pa nikakor nisva uspela priklicati. Ker je bil bar v Koritih mnogo bližje kot tabor, sva nahrbtnike pustila ob cesti pri odcepu za jamo in na prevoz raje počakala ob pivu.

Teden se je kljub drugačnemu občutku v prvih dneh hitro obrnil. Tabor vsekakor ni rešil post-terenske depresije, ampak jo le zamaknil. Kako je ne bi, če pa ob povratku iz tako lepih, malo odročnejših delov Balkana, vedno znova razmišljam le o tem, kdaj gremo spet.

Zaključek

Organizacija tovrstne ekspedicije definitivno ni mačji kašelj. Predvsem začneš ceniti malenkosti, ki se ti po navadi zdijo samoumevne, kot na primer avto, katerega izposoja dejansko pomeni glavni strošek ekspedicije. Ali določena oprema, brez katere se jame ne bodo opremile in jo moraš nabaviti. Kljub nepre-

cenljivi pomoči najboljšega društva na svetu, Društva za raziskovanje jam Ljubljana, ki nas konstantno zalaga z vsem, kar premore. Kot drugo se moraš prilagoditi različnim kulturam in pogledom na svet, prehrano, življenje ter jamarjenje. Na teh ekspedicijah žongliramo s kar šestimi različnimi narodnostmi, če štejemo vse carinike, s katerimi se moramo pomeniti na poti do Črne gore. Vsaka odprava ima nove zaplete in nove razplete. Vendar nas, kljub konstantnim presenečenjem in včasih rahlo izčrpajočim dogodivščinam, lokacija vedno znova navdušuje z lepoto narave, prijetnostjo lokalcev, odlično hrano, odlično družbo in seveda jamami. Te se sicer obnašajo bolj kot sramežljive device, vendar se s pravim pristopom le počasi vdajajo našemu dvorjenju. Glede na to, da vsako leto le počasi napredujemo v globine kraškega terena in podzemlja, bo to zagotovo ekspedicija, ki bo trajala še leta. In komaj čakamo naslednjo, ki bo potekala junija 2020. |

Nova kamp lokacija. Foto: Katarina Kosič Ficco